

Torsås
kommun

Strategisk plan

2024 - 2028

Innehåll

Förord	4
Ett gott liv i en livskraftig kommun	5
Medborgare och kunder.....	6
Torsås kommuns värdegrund.....	7
Planeringsförutsättningar.....	8
Övergripande förändringskrafter.....	9
Strategi för utveckling i Kalmar län.....	16
Torsås styrkor.....	17
Så styrs Torsås kommun	18
Kommunövergripande styrsystem.....	19
Årshjulet	20
Ansvarsfördelning och roller	21
Övergripande mål och strategier	22
Effektiv organisation	23
Hållbar utveckling	26
Underliggande dokument	30

Förord

Torsås kommun leds demokratiskt av de folkvalda i kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har i sin tur utsett nämnder och styrelser att leda de delar av den kommunala verksamheten som de är satta att ansvara för. Medarbetaren i förvaltning och bolag är anställd för att i vardagen och utifrån sin profession se till så att den kommunala servicen och nyttan fungerar och utvecklas framåt.

För att ledning och styrning ska hålla ihop i alla nivåer för förtroendevalda och medarbetare har kommunen ett system på plats i flera delar med strategiska dokument, budget, bokslut. Strategier och verksamhetsplaner. På det hela taget är Torsås ledningsmodell väl etablerad. Den utvärderas och förbättras allt eftersom och vid granskning och revisioner

av den får den goda omdömen. Bland de senare tilläggen i denna styrmodell är den strategiska planen. Den antogs första gången 2018 för att gälla fyra år framåt och nu revideras den för kommande fyraårsperiod.

Den strategiska planen ger en långsiktig vägledning kring var vi befinner oss som kommun och vart vi är på väg. Den visar hur kommunen styrs och blir ett samlande ramverk för underliggande styrdokument och årsbudgetar. Den samlade bilden ger en berättelse som ger trygghet i vår gemensamma resa som kommun som förenklar och tydliggör navigerandet i vardagen. Den skapar en samsyn och möjliggör samverkan och delaktighet när vi tillsammans strävar efter; *Ett gott liv i en livskraftig kommun.*

Henrik Nilsson Bokor
Kommunstyrelsens ordförande

Ett gott liv i en livskraftig kommun

Visionen om Ett gott liv i en livskraftig kommun förutsätter ett samhälle med långsiktig hållbarhet både socialt, ekonomiskt och miljömässigt. Alla kommunens invånare ska kunna delta i samhället oavsett sina förutsättningar. I fokus står människorna som lever, bor och verkar i vår kommun.

”Ett gott liv i en livskraftig kommun” är vad Torsås kommuns långsiktiga arbete ska bidra till att uppnå. Torsås kommuns största utmaning är att öka tillväxten och inflyttningen till kommunen. Det långsiktiga målet är att sträva mot att öka befolkningen från knappt 7000 till 7300 invånare år 2030. Många aktörer måste samverka för att detta ska bli verklighet. De grundläggande förutsättningarna för tillväxt och hållbar samhällsutveckling handlar om arbete, boende, utbildning, goda kommunikationer, ett gynnsamt företagsklimat, möjligheter till ett rikt liv genom kultur och fritid, trygga livsmiljöer och en god kommunal service.

Torsås ska stå för en långsiktig hållbarhet som sträcker över generationer. En hållbarhet som omfattar såväl sociala, miljömässiga som ekonomiska faktorer. Med långsiktig hållbar utveckling ges goda förutsättningar för att människor ska välja att bo, vistas och verka i hela kommunen. Kommunens egen organisation ska kännetecknas av välkomnade värdskap, nära ledar- och medarbetarskap, där trivsel, delaktighet och inflytande stimulerar till ett gott resultat.

En av Torsås styrkor är att ta tillvara de möjligheter som litenheten och närheten mellan medborgare och kommunens organisation ger med hög tillgänglighet och korta beslutsvägar.

ETT GOTT LIV I EN LIVSKRAFTIG KOMMUN

Vision Torsås kommun

Medborgare och kunder

Medborgare och kunder används som ett samlande begrepp för de som använder eller tar emot tjänster och varor som kommunen producerar. Kvalitetsbegreppet beskriver hur någonting är eller hur det uppfattas. Upplevelsen av kvalitet är subjektiv och varierar från person till person. Det systematiska kvalitetsarbetet i Torsås kommun behöver förstärkas och utgå från lyhördhet, delaktighet, tillgänglighet och gott bemötande.

Medborgare och kunders möjligheter till inflytande

I Torsås ska det finnas möjligheter för alla människor att aktivt delta i kommunens utveckling på flera olika sätt, inte bara genom rätten att rösta i de kommunala valen. Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten och invånare i alla åldrar kan lämna medborgarförslag direkt till kommunen. Kommunen arbetar också aktivt och regelbundet med medborgardialoger för att skapa brett engagemang för kommunens utveckling. E-panel är ett annat verktyg som innebär att en medborgarpanel regelbundet får svara på frågor om Torsås kommuns utveckling och verksamhet digitalt. Formerna för alla människors inflytande är möjliga att utveckla ytterligare, så att allt fler kan och vill vara delaktiga. Här har de politiska partierna en viktig roll.

Deltagande och möjligheter till inflytande för alla förutsätter också tillgänglighet, där bland annat e-samhället är en viktig utveckling. Vägen mot e-samhället innebär bland annat att underlätta till dialog med hjälp av e-tjänster.

Inhämta och förstå medborgaren och kundens behov

Medborgare ska på olika sätt ges möjlighet att ställa frågor, framföra synpunkter och klagomål och få information om rättigheter och skyldigheter. Särskilt viktigt blir detta när det handlar om verksamheter och insatser för människor som av något skäl har svårare att hävda sin rätt, på grund av till exempel sjukdom, funktionshinder, social utsatthet eller etniskt ursprung.

En lättillgänglig och kontinuerlig dialog är ett bra verktyg för att arbeta med ständiga förbättringar i hela verksamheten. Torsås kommun behöver tydligt förstärka systematiken kring att samla in och följa upp synpunkter och förbättringsförslag.

Göra medborgaren och kunden nöjd med tjänsternas kvalitet

När våra medborgare och kunder är nöjda med kommunens tjänster och talar väl om Torsås kommun har vi uppnått målet ”god kvalitet”. Människors upplevelse av kvalitet varierar, men det grundläggande är att medborgaren eller kunden får det hen förväntar sig eller har behov av. Därför är det viktigt att kommunen tar reda på vilka förväntningar och behov som finns, men också att vi är tydliga med att informera och kommunicera vad som kan erbjudas.

FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och FN:s barnkonvention är världsomfattande dokument med tydliga budskap för hur bemötande av människor ska ske. Kommunens arbete utgår från allas lika värde. Alla får ett likartat bemötande oavsett kön, etniskt ursprung, funktionshinder, ålder, sexuell läggning med mera. Respekt och gott bemötande är honnörsord för att vår kommun upplevs som trygg och öppen.

Torsås kommuns värdegrund

Torsås kommuns värdegrund med värdeorden Delaktighet, Utveckling, Tydlighet och Trygghet ska genomsyra all verksamhet i Torsås kommun. Orden ska vara ledstjärnor för varje medarbetare och förtroendevald i det dagliga arbetet och i mötet med medborgare, kunder/brukare och andra intressenter.

I fokus för vårt dagliga arbete står människorna som lever, bor och verkar i kommunen och vi stärks av att göra vårt vardagsarbete lite bättre för dem, varje dag.

Värdeord	Förhållningssätt	Arbetssätt
Delaktighet	Vi bjuder in till dialog - det skapar delaktighet hos både medborgare, kunder och medarbetare.	Medborgardialog, samverkansavtal och arbetsplatsträffar ger förutsättningar för delaktighet.
Utveckling	Vi söker aktivt förnyelse och förbättring och har höga förväntningar på både verksamhet och varandra.	Vi arbetar verksamhetsöverskridande, bl a för att hitta nya lösningar på gamla problem.
Tydlighet	Vi sätter våra medborgare och kunder/brukare i centrum.	Vår information är tydlig och lättåtkomlig och vi gör oss tillgängliga.
Trygghet	Trygghet är grundläggande för all utveckling.	Vi visar varandra tillit - i de uppdrag vi ansvarar för och i den kompetens vi har.

Planeringsförutsättningar

Omvärldsbevakning är ett viktigt moment i planeringsarbetet. Det handlar om att skaffa sig en bild av hur omvärldsfaktorer påverkar det kommunala uppdraget. Samarbete, samverkan och helhetstänk är nödvändigt för att klara de utmaningar det innebär att leva upp till lagkrav, önsksningar och förväntningar på verksamheten. Genom omvärldsbevakning och samarbete med andra tillförs organisationen ny kunskap om den utveckling som pågår både globalt, nationellt, regionalt och lokalt.

Övergripande förändringskrafter

Globalisering, ny teknik, förändringar i klimat, demografi och värderingar ändrar kontinuerligt förutsättningarna för människor och samhällen över hela världen. Att kunna förstå och förhålla sig till hur dessa krafter påverkar oss lokalt, regionalt och nationellt i Sverige är av stor betydelse för vår framtid.

Sveriges kommuner och regioner (SKR) har i samverkan med ca 30 representanter från kommuner och regioner genomfört en trendanalys under ledning av Kairos Future. Detta har resulterat i ett underlag som består av övergripande förändringskrafter som påverkar samhällets utveckling nu och framöver.

Globalisering

Med globalisering menas att stater och samhällen över hela världen knyts samman i ömsesidiga beroendeförhållanden. Den bygger på öppenhet och frihet avseende handel, investeringar och kapital samt av information och teknologi. Globaliseringen är en följd av politiska beslut och en konsekvens av minskade kommunikations- och transaktionskostnader genom ny teknik. Globaliseringen har två sidor. Globalisering och frihandel har gett världen en ökad ekonomisk tillväxt och minskad fattigdom. Genom globaliseringen sprids kunskap, kultur och teknik som kan användas till att skapa välbefinnande. Samtidigt finns det många som framhåller att globaliseringen också förflyttar makt från nationer till marknaden, att den skapar inkomst- och förmögenhetsklyftor inom länder samt har negativ inverkan på klimat och miljö.

Den ökade nationalismen och politisk populism som syns på olika håll, tillsammans med spänningar mellan aspirerande stormakter kan innebära att globaliseringen bromsas upp.

Perspektiv Torsås

Globaliseringens krafter och omvärldens snabba tempo i form av inte minst den digitala transformeringen, kommer att ha stor betydelse för kommunens förutsättningar. Krav på vidare digitalisering är dock en utmaning då vi vet att många medborgare inte är digitala samtidigt som andra ser det självklart. Detta har blivit tydligt, inte minst under pandemitider.

Det blir därför än mer angeläget att rikta fokus mot kommunens egna strukturella utmaningar med avseende på demografisk utveckling, kärnverksamhetens utveckling samt en kommunutveckling med stora investeringsbehov.

I en snabbväxande värld blir vi alltmer kvicka i våra beslut och mindre bundna till en enda plats. Detta innebär bland annat att arbetskraft kan komma och gå inom kommunen på ett annat vis än vad som tidigare har varit fallet, och att personalsituationen då också blir större. Arbetskraftsförsörjningen är en stor utmaning framöver och kommunen behöver hitta nya arenor för att locka till sig kvalificerad arbetskraft. Torsås kommun måste förhålla sig till detta men i samma andetag också inse att det finns ett mycket längre perspektiv att ta hänsyn till. Torsås ska stå för en långsiktig hållbarhet som sträcker sig över generationer. En hållbarhet som omfattar såväl sociala, ekologiska som ekonomiska faktorer.

Förväntningar och tryck på Sveriges kommuner kommer fortsätta att öka inom flera områden. Det säkerhetspolitiska läget har direkta konsekvenser för kommuner, som står inför ökande krav på att utveckla och förstärka sina beredskaps- och säkerhetssystem för att möta potentiella hot och utmaningar. I takt med att det globala och nationella säkerhetsläget fortsätter att försämrats förväntas ytterligare påverkan på kommuner, vilket kommer att kräva en kontinuerlig anpassning och förbättring av förmågan att hantera olika säkerhetsfrågor.

Demografi

Ett lands ekonomi och arbetsmarknad påverkas av den demografiska utvecklingen. Efterfrågan på välfärdstjänster som skola, bostäder, barnomsorg, sjuk-vård och äldreomsorg varierar över tiden beroende på befolkningens storlek och ålderssammansättning vilket kräver att samhällsplanering och finansiering hänger med. Den tydligaste demografiska trenden i västvärlden är att låga födelsetal och ökad livslängd medfört en allt äldre befolkning. Det leder till ett större behov av omsorg och vård, vilket sätter press på välfärdssystemen och på kompetensförsörjningen. Sverige står också inför stora demografiska påfrestningar men läget är bättre här än i många andra EU-länder. Det föds förhållandevis många barn per kvinna i Sverige och den stora flyktinginvandringen under 2010-talet har föryngrat befolkningen. Att flyktinginvandringen ska minska pressen på välfärdssystemen förutsätter dock att nyanlända kommer i arbete och kan bidra till samhällets välbefinnande. Migrationsfrågan skapar oenighet såväl inom som mellan länder och har i en del länder förändrat det politiska landskapet. När styrkeförhållanden mellan nationalstat och globalisering, mellan slutenhet och öppenhet, står i fokus är det ofta migrationen som står i centrum för debatten. De viktigaste orsakerna till att människor flyr från sitt land är klimatförändringar, krig, korruption samt stora ekonomiska skillnader mellan länder. I dagsläget finns det inget som tyder på att antalet flyktingar i världen kommer att minska, vilket kommer att påverka demografin i många länder.

Perspektiv Torsås

Torsås kommun har som många andra kommuner ett negativt födelsenetto. Födelsenettet är fortfarande negativt men har minskat senaste åren. Antalet födda under perioden är relativt konstant men antalet avlidna visar senaste åren en minskning vilket ger ett negativt födelseunderskott om -40 för år 2022. Under 2023 fram till och med sista oktober har det fötts 55 barn och antalet avlidna är 71, vilket ger ett negativt födelseunderskott om endast -16.

Prognos befolkningsförändringar

Prognosen för fruktsamhet de kommande 10 åren är en fruktsamhetsnivå om 1,37 där faktorn 1 är riksgenomsnittet. Dödlighetsfaktorn är för motsvarande period för män mellan 20–64 år 1,33 och för kvinnor 0,91 och för män 65–90 år 1,10 och kvinnor 1,11. Så prognosen visar på en fruktsamhetsnivå högre än riksnivån och en dödlighetsfaktor bara strax över riksnivå. Detta tyder på att födelseunderskottet kommer minska för perioden framåt vilket långsamt kommer ge en lägre genomsnittlig åldersstruktur, vilket siffrorna för perioden fram till oktober 2023 visar

Födelsenetto 2010-2022

Födelsenetto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Födda	69	46	54	53	65	64	62	73	58	61	70	66	61
Avlidna	93	96	85	88	83	110	113	102	100	85	100	86	101
Födelsenetto	-24	50	-31	-35	-18	-46	-51	-29	-42	24	-30	-20	-40

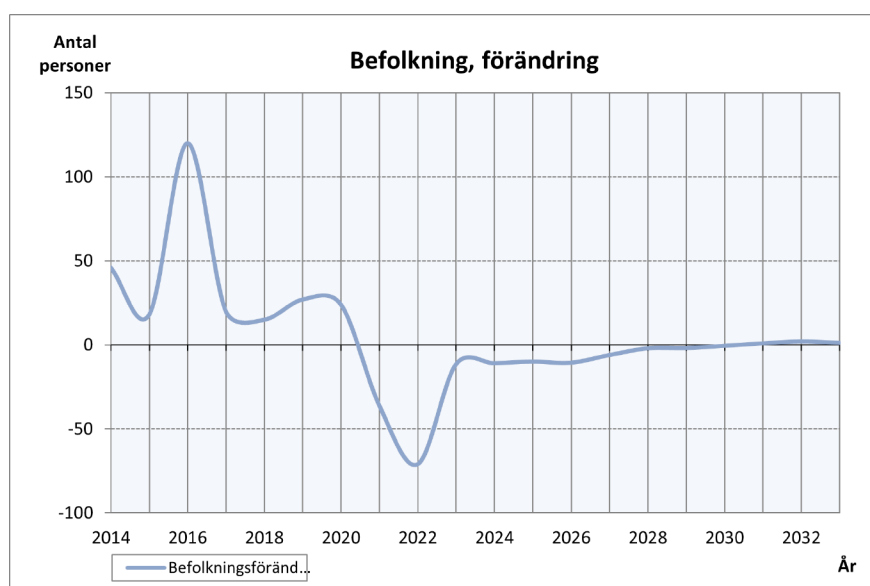
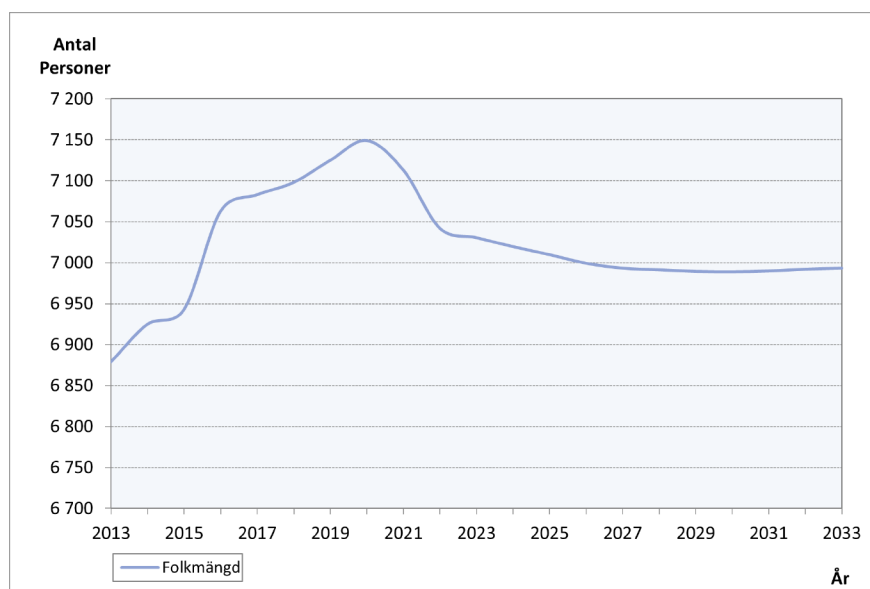
Prognos befolkningsförändringar

Befolknings- prognos	Befolkning vid årets slut	Födda	Döda	Födelse netto	Inflyttade	Utflyttade	Flyttnings netto	Folkökning
2013	6 879	53	88	-35	395	339	56	
2014	6 925	65	83	-18	437	374	63	46
2015	6 943	64	110	-46	501	438	63	18
2016	7 063	62	113	-51	607	438	169	120
2017	7 083	73	102	-29	487	435	52	20
2018	7 098	58	100	-42	434	375	59	15
2019	7 125	61	85	-24	444	393	51	27
2020	7 149	70	100	-30	461	415	46	24
2021	7 113	66	86	-20	407	424	-17	-36
2022	7 042	60	102	-42	401	441	-40	-71
2023	7 031	68	93	-24	421	409	13	-11
2024	7 020	68	93	-25	421	407	14	-11
2025	7 010	67	93	-26	421	405	16	-10
2026	6 999	68	94	-26	420	405	15	-11
2027	6 993	69	94	-26	420	400	20	-6
2028	6 991	69	95	-26	420	396	24	-2
2029	6 989	70	96	-26	421	397	24	-2
2030	6 989	71	97	-26	421	396	25	0
2031	6 990	71	98	-27	422	394	28	1
2032	6 992	71	99	-28	423	393	30	2
2033	6 993	71	99	-28	423	394	30	1

Prognos från 2023

Befolkningsutvecklingen är central för planering av kommunens verksamhet eftersom den påverkar vilka skatteintäkter och utjämning som kommunen kan räkna med. Dessutom är den avgörande för verksamheternas volymutveckling och därmed även vilket behov av personal och lokaler som finns. Befolkningsutvecklingen var svagt positiv fram till och med år 2020. Därefter har den minskat fram till år 2022. Trenden är en fortsatt svag nedgång fram till år 2033.

Om kommunen inte arbetar aktivt för att öka inflyttningen kommer befolkningsantalet att utvecklas svagt enligt graferna nedan. Faktorer som etablering av ny kriminalvårdsanstalt i södra Kalmar kommun, NKTs expansion i Karlskrona och ny dragning av E22 kan påverka utfallen positivt framöver.

Klimatförändringar

Koldioxidutsläpp leder till snabbare global uppvärmning, vilket nationer och människor över hela världen måste förhålla sig till. Konsekvenserna för enskilda länder eller platser är svåra att fullt ut överblicka. För världen som helhet medför klimatförändringarna en ökning av katastrofer och kriser i form av översvämningar, torka, stormar, utslagna ekosystem, nya sjukdomar, konflikter om vattenresurser samt människor på flykt. Länder, företag och individer kommer att behöva förändra beteenden och vanor när det gäller transporter, matvanor, produktions- och konsumtionsmönster samt återvinning för att anpassa till ett nytt klimat. Ny teknik kommer sannolikt att spela en mycket viktig roll, både för att begränsa men också för att hantera effekterna av klimatförändringarna. Företag och länder med kunskap och framförhållning kan dra ekonomisk fördel av utvecklingen genom att utveckla miljöteknik och miljökompetens som begränsar klimatförändringarna. Men ny teknik kommer inte ensamt att lösa klimatkrisen. Människors livsstilar och konsumtionsmönster kommer också att ha stor betydelse för hur väl vi lyckas.

Perspektiv Torsås

Hur Kalmar läns klimat ser ut mot slutet av seklet beror på hur användningen av fossila bränslen förändras. Med en fortsatt global uppvärmning beräknas regionen uppleva flera och samtidiga förändringar i klimatindikatorer som påverkar vårt samhälle och ekosystem. De varma klimatindikatorerna kommer att öka samtidigt som de kalla kommer att minska.

Medeltemperaturen beräknas öka, främst kommer detta att märkas under vintern. Hösten håller i sig längre och våren kommer tidigare vilket gör att vegetationsperioden blir längre. Under sommarhalvåret kommer värmeböljorna och torrperioderna öka.

Även årsmedelnederbörden beräknas öka. Nederbördsökningen kommer framför allt att ske vintertid. Risken för skyfall ökar och den maximala dygnsnederbörden ökar. En förskjutning av nederbörden leder till en ökning vintertid av vattentillrinningen samtidigt som vattendragen får en minskad tillrinning under vår, sommar och höst. Ytterligare en följd av nederbördsminskningen är att antalet dagar med låg markfuktighet ökar.

Klimatförändringarna är en central fråga i Torsås kommuns samhällsplanering där kommunen behöver klimatanpassa för att stå robust för kommande utmaningar. Samhällsplaneringen måste kontinuerligt anpassas, ju längre period planeringen avser desto större spännvidd av möjliga klimatförhållanden finns att ta hänsyn till. Att anpassa sig till ett förändrat klimat kräver långsiktig omställning av alla samhällets sektorer under lång tid framåt. Kommunen hjälper även invånare, företag och organisationer att ställa om till ett förändrat beteendemönster som inte påverkar klimatet negativt.

Teknik

Begrepp som digitalisering, bioteknik, artificiell intelligens, Big data och nanoteknik har vi alla hört talas om. När nya tekniker utvecklas och börjar samverka ökar tempot i omvandlingen och det sker just nu omvälvande förändringar i samhället. Såväl arbetsmarknad som välfärdstjänster kommer att påverkas på en rad olika sätt.

Digitalt diagnosstöd för läkare leder tankarna till att vi snart har ”digitala doktorer” med en enorm inlärningskapacitet och förmåga att fånga upp de senaste vetenskapliga rönen, systematisera patientens sjukdomshistoria och för att ställa diagnos. Inom utbildningsområdet skapar digitaliseringen bättre möjligheter att anpassa utbildningsinnehållet efter enskilda elevers inlärningsförmåga.

Det är dock lättare att förutspå hur ny teknik kan användas än att förutse hur tekniken påverkar människors beteenden. Ofta ser vi inte konsekvenserna förrän tekniken funnits en tid. Ny teknik innebär också att nya färdigheter och kunskaper efterfrågas samtidigt som annan kunskap blir föråldrad. Tekniska framsteg har oftast omvälvande samhällseffekter. De lyfter folk från fattigdom och ökar välbståndet för många, men förändrar också styrkeförhållanden mellan länder, branscher och företag. Enskilda personer och platser som inte lyckas anpassa sig och förändra sig i takt med den tekniska utvecklingen kan drabbas hårt. Något som också visat sig i starka politiska reaktioner i en del länder.

Perspektiv Torsås

För att möta den demografiska utvecklingen och kompetensförsörjningsutmaningen är digitaliseringen en stor möjliggörare. Torsås kommun behöver vidta såväl organisatoriska som resursmässiga åtgärder för att organisera och driva på digitaliseringstakten i den kommunala organisationen.

Att kunna hantera allt större delar av kommunens processer i digitala flöden kommer att på ett genomgripande sätt förändra vår verksamhet och organisation. Kommunens förmåga att samordna, förvalta och utveckla kommungemensamma digitala processer och smarta systemstöd är en kritisk framgångsfaktor för att lyckas med digital transformation.

Arbetet med att ställa om organisationen till digitala processer kommer att kräva investeringar i både fortbildning av medarbetare såväl som ny teknik, något som ger positiva effekter på sikt. Detta genom exempelvis standardisering av verksamhetssystem, automatisering av repetitiva arbetsuppgifter, artificiell intelligens, systemintegrationer och liknande. Samverkan lokalt, regionalt och nationellt är ett måste för arbetet ska bli så effektivt och resultatet så funktionellt som möjligt. Projekt och aktiviteter på området bör föregås av nyttovärdering för att prioritera de aktiviteter som ger störst effekt.

Värderingar

Människors värderingar påverkas av förändringar i omvärlden och påverkar i sin tur länders och platserns kultur och utveckling. Det är människors värderingar som i hög utsträckning avgör om ett land kan bygga upp fungerande institutioner, om människor känner tillit till varandra, är toleranta mot olikheter och om de uppmuntrar kreativitet och entreprenörskap. Människors värderingar påverkas av ny teknik och tillgång till kunskap, men också av mer utdragna demografiska och institutionella förändringar i samhället eller av enskilda händelser i historien. Förändrade värderingar följer ofta av generationsskiftet. Grundläggande värderingar uppstår tidigt i livet och förändras vanligtvis rätt lite, om vi inte ställs inför omvälvande händelser eller om människor som vi står nära och litar på påverkar oss. Globalisering och nya kommunikationstekniker har inneburit att idéer, trender, kunskap och även desinformation får snabbare spridning och når fler människor än tidigare. Förändrade värderingar kan därför uppkomma genom att vi blir påverkade av människor och skeenden utanför våra territoriella och kulturella gränser. Det har till exempel inneburit att skillnader i värderingar mellan olika individer ur samma generation har ökat och troligtvis kommer fortsätta att öka.

Perspektiv Torsås

Torsås kommun har valt att samlas kring en tydlig gemensam värdegrund som bygger på värdeorden – delaktighet, utveckling, tydlighet och trygghet. Att tillsammans skapa och utveckla en gemensam bild av vad Torsås kommuns värdegrund innebär, är en viktig process för att kunna göra saker och ting lite bättre varje dag. Alla som arbetar i Torsås kommun har ett gemensamt uppdrag – att ge service till våra medborgare oavsett om det är till Sven i äldreboendet, till Lisa i skolan, till Sonja som vill starta företag eller till Ahmed som turist i länet. Nyckelkompetensen i att ge service är förmågan till gott bemötande. Att vara medveten om kommunens värdegrund och de egna grundläggande värderingarna är fundamentet för denna kompetens.

Torsås kommuns arbete och våra processer ska också alltid vila på fakta, evidens och väl beprövad erfarenhet.

“Kulturer, nationer, religioner och människor är inga klippor. De förändras ständigt.” Hans Rosling, 1948–2017, professor i internationell hälsa

Strategi för utveckling i Kalmar län

Torsås kommun har tillsammans med länets andra kommuner, landsting, myndigheter, företrädare för näringsliv, utbildningssamordnare, och föreningsliv i Kalmar län samlats kring en gemensam målbild – Klimat att växa i. I Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län lyfts fyra utvecklingsområden fram; Delaktighet, hälsa och välbefinnande, god miljö för barn och unga, hållbar samhällsplanering och stärkt konkurrenskraft. Planen har dessutom tre horisontella perspektiv; Digital omställning, kompetensförsörjning och internationalisering.

Tillsammans arbetar vi för att skapa en region där människor växer och där företag och organisationer etablerar sig och utvecklas. En nära samverkan mellan regionens alla aktörer ger länet en unik konkurrenskraft och en stark koppling mellan stad och land.

För att nå målbilden, Klimat att växa i, krävs att länets aktörer tar vara på nya förutsättningar i takt med utveckling och tar ansvar för helheten. Torsås kommun samarbetar i många frågorned länets övriga 11 kommuner för att skapa kraft i utvecklingsarbetet.

I Regional utvecklingsstrategi finns även tydlig koppling till hållbarhetsmålen och till Agenda 2030.

Prioriterade områden och perspektiv i Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län

Torsås styrkor

I Torsås kommun finns det goda livet mellan havet och skogen. Här finns fantastiska möjligheter med tillgång till stor och varierad arbetsmarknad, utbildning, entreprenörsanda, korta beslutsvägar, trygghet, ett varierat utbud av natur, kultur, fritids- och föreningsliv och framtidstro. Nedan listas kommunens främsta styrkor att bygga vidare på för att stärka vår konkurrenskraft och attraktivitet.

Närheten till våra goda grannar Kalmar, Karlskrona och Emmaboda gör att Torsås arbetsmarknad är stor med ett varierat utbud av jobb. Torsås kommun har under de senaste 20 åren utvecklats till att ha en stark boendeprofil. Det är därför avgörande att bibehålla och utveckla kommunens boendattraktivitet och möjlighet att jobba i andra kommuner. För Torsås del är det viktigt att arbetsmarknaden fortsätter utvecklas i närliggande kommuner. De planerade infrastruktursatsningarna, förbifart Jämjö 2022 och Bergkvara 2028 skapar goda förutsättningar. Den nya kriminalvårdsanstalten som ska byggas i södra Kalmar kommun, endast fem kilometer från kommungränsen mot Torsås och NKTs utökning av verksamheten i Karlskrona innebär goda möjligheter till utveckling i form av nya kommuninvånare, nya arbetstillfällen, ökat behov av service, tjänster och efterfrågan på nya bostäder. Anstalten kommer att ha drygt 430 platser och det kommer skapas uppskattningsvis minst 400 nya arbetstillfällen då den tas i drift. Även under byggprocessen genereras ett stort antal arbetstillfällen. Målet är att anstalten ska kunna tas i drift etappvis med start år 2029, och vara i full drift under år 2030. I Karlskrona investerar samtidigt NKT i ett nytt, tredje kabeltorn för att möta den ökade efterfrågan på högspänningsskablar något som beräknas skapa fler än 500 nya arbetstillfällen när utbyggnaden sätts i drift 2027.

Närheten till högre utbildningsinstitutioner som Blekinge Tekniska Högskola och Linneuniversitetet är en tillgång för att behålla och locka unga talanger till Torsås kommun. Tillgång till utbildning och forskningsmöjligheter bidrar till att möjliggöra en dynamisk och framåtblickande samhällsprofil i Torsås.

Kommunens läge vid kusten i Kalmarsund har haft en avgörande betydelse för kommunens historiska utveckling både för sjöfart, som naturresurs samt för rekreation och besöksnäring. Vart du är bor i kommunen finns havet nära. Det är aldrig längre än 30 km till kusten där alla invånare och besökare ges möjlighet att ta del av havet och kusten genom vandringsleder, badplatser, båtliv och offentliga miljöer. Att bo och leva vid kusten är en dröm för många och kommunen har goda möjligheter att utveckla och erbjuda fler attraktiva boenden i kustnära lägen i framtiden.

Hos företagarna i Torsås kommun finns ett stort driv och engagemang att stötta och hjälpa varandra i vått och torrt. Att samarbete mellan företag gynnar hela bygden kallar vi för Torsåsandan och det är en av anledningarna till att det finns närmare 1000 företag i kommunen. Starka kompetensområden i Torsås näringsliv är skogsindustri, jord- och lantbruk. Även bygg- och fordonsindustrin sysselsätter många i kommunen.

I kommunen tar vi tillvara de möjligheter som litenheten och närheten mellan medborgare och kommunens organisation ger med hög tillgänglighet och korta beslutsvägar.

Medborgare i Torsås kommun känner sig trygga, både i centralorten och i byarna runt omkring. Trygga invånare skapar stämningen i ett samhälle. I Torsås kommun hjälper och stöttar vi varandra, i med- och motgång. Här är gemenskapen stark och tillsammans har vi byggt en atmosfär, som det är lätt att växa upp och trivas i.

I Torsås har vi nära till all service vi behöver och här finns också ett stort varierat utbud av natur-, kultur-, fritids och föreningsliv som bidrar till kommunens attraktivitet. Med ett bra boende och ett lugnare tempo får du som invånare i kommunen tid till det du vill.

Så styrs Torsås kommun

Torsås kommuns grundläggande uppdrag är att tillhandahålla service och välfärdstjänster och att utveckla den geografiska platsen. En mycket stor del av kommunens verksamhet bedrivs på uppdrag av staten och regleras i lag men svenska kommuner har en hög grad av självstyre. Det innebär att invånarna i Torsås kommun genom kommunfullmäktige avgör vad som ska prioriteras och uppnås.

Kommunövergripande styrsystem

Kommunens styrsystem bygger på mål- och resultatstyrning som styrform för att utveckla en effektiv och ändamålsenlig verksamhet i Torsås kommunkoncern. Utifrån visionen formas var fjärde år strategiska mål som bygger på de två perspektiven Hållbar utveckling och Effektiv organisation. De strategiska målen omsätts sedan varje år i mål och uppdrag för kommunkoncernen.

Styrsystemets syfte är att hålla samman styrningen av kommunkoncernens olika verksamheter, så att kommunkoncernen:

- driver, säkrar och förbättrar kommunens löpande verksamhet så att den håller avsedd kvalitet och når de uppsatta resultatmålen,
- uppnår de 4-åriga strategiska målen för de områden där kommunfullmäktige vill uppnå strategiska förbättringar under mandatperioden samt
- uppnår mål och uppdrag där kommunfullmäktige vill uppnå resultat under det närmaste året

Årshjulet

Ekonomi- och verksamhetsuppföljning

En fungerande ekonomistyrning förutsätter att det finns en utvecklad ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Ekonomistyrningens främsta uppgift är att signalera avvikelser så att organisationen så snabbt som möjligt ska kunna göra förändringar i verksamheten.

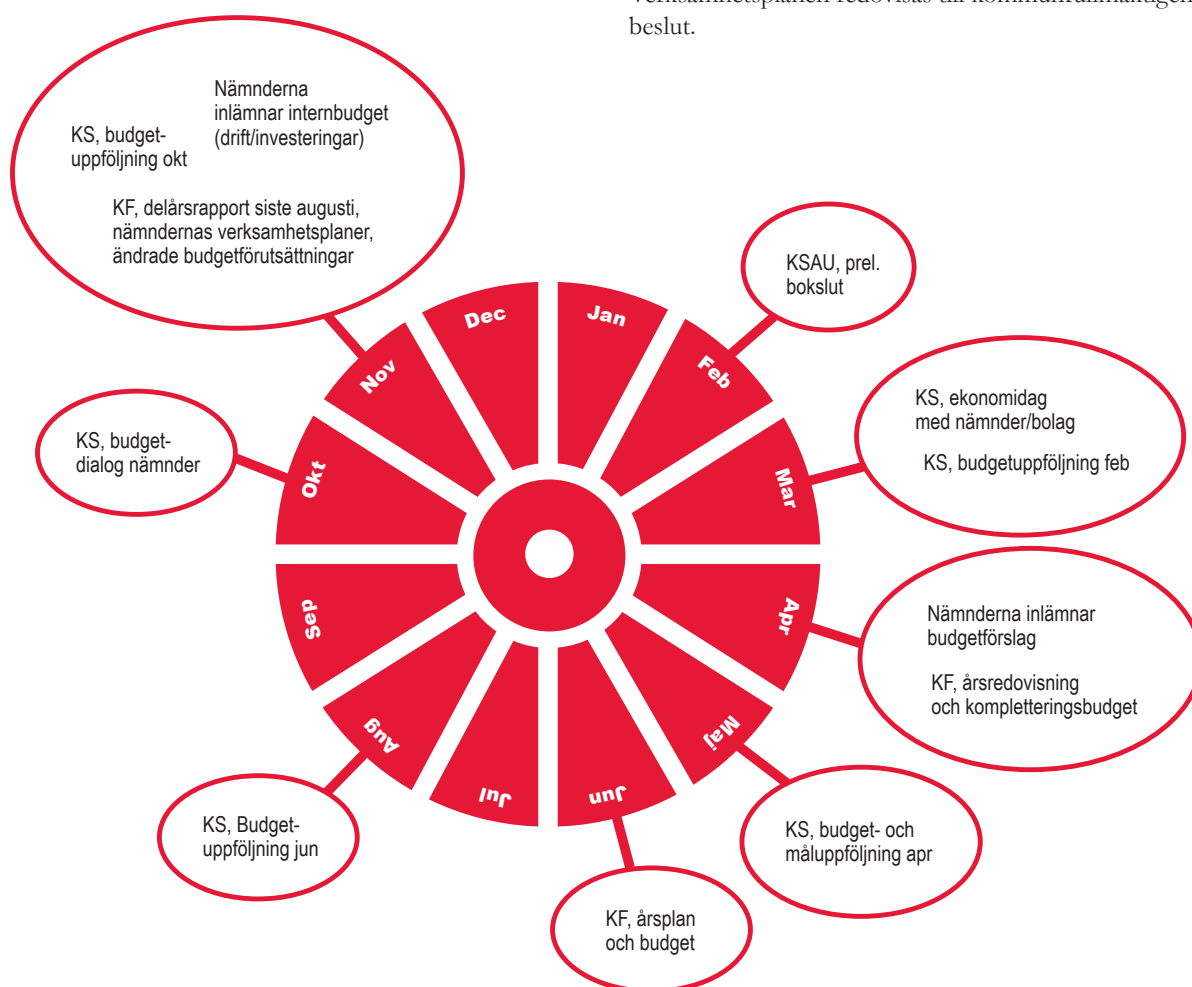
Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av verksamhet och ekonomi inom sitt verksamhetsområde. Uppföljning ska ske på nivåer som tilldelats ett verksamhets- och ekonomiskt ansvar. Varje förvaltning ansvarar för kontinuerlig avrapportering till nämnden vid fastställda tidpunkter. Rapporteringen till nämnden utgör i sammanfattad form även underlag för avrapportering till central nivå.

Uppföljning sker i form av:

- Delårsrapporten per den siste augusti och årsredovisningen per den siste december till kommunfullmäktige.
- Budgetuppföljning per den siste april till kommunstyrelsen.
- Ekonomi- och personalrapport per den siste februari, juni och oktober till kommunstyrelsen.
- Målen och uppdragen följs upp i budgetuppföljning per den siste april, i delårsrapporten och i årsredovisningen.
- Nämndernas presidie bjuds in att informera om sin nämnd i april och september

Budgetprocess

Kommunens budgetprocess innebär normalt att tyngdpunkten i det centrala budgetarbetet ligger på våren. Kommunfullmäktige i juni tar inte enbart beslut om ramar för den kommande treårsperioden, utan fastställer budgeten som helhet, inklusive taxor och avgifter samt skattesats. Höstens interna budgetarbete koncentreras till verksamhetsplanering och avstämning av eventuella förändrade förutsättningar. Verksamhetsplanen redovisas till kommunfullmäktigen för beslut.

Ansvarsfördelning och roller

Kommunfullmäktige är kommunens högsta politiska organ. Fullmäktige styr kommunkoncernen, bland annat genom att fastställa vision, strategisk inriktning, budget, ägardirektiv och årsredovisning.

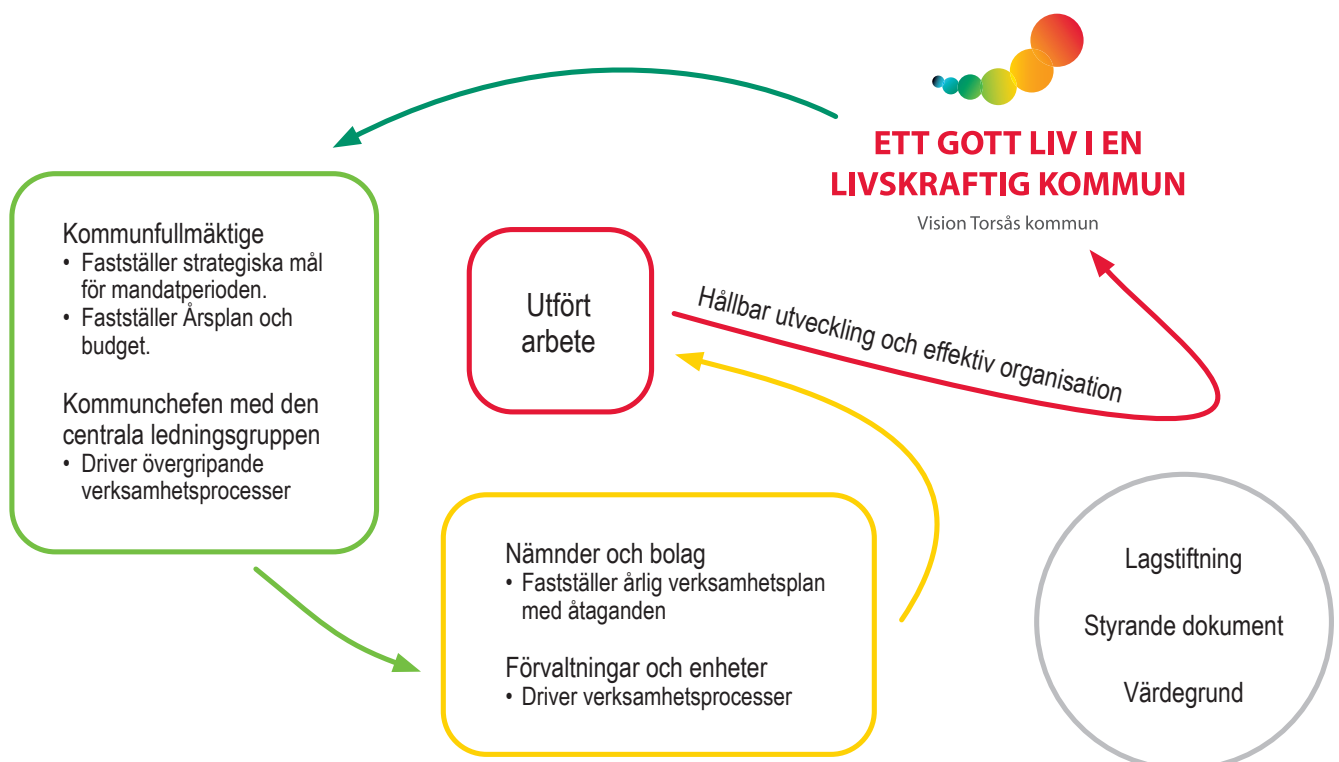
Kommunstyrelsen leder och samordnar mål och uppdrag för kommunkoncernen samt har uppsikt och följer upp målpåfyllelse av resultat.

Kommunens förvaltningar styrs av politiskt tillsatta nämnder. Formellt ansvar anges i reglementen beslutade av kommunfullmäktige. I reglementet för en nämnd anges bland annat vilka lagar den har att följa och tillämpa.

De kommunalt helägda bolagen styrs av bolagsstyrelser utsedda av kommunfullmäktige. Ändamål och uppdrag anges i bolagsordning för varje bolag.

Nämnder och bolagsstyrelser gör åtaganden i verksamhetsplan för vad förvaltningen eller bolaget ska utföra och uppnå i enlighet med fullmäktiges styrning, medan förvaltningsledning och bolagsledning avgör hur resultatmålen ska nås. Varje medarbetare ska vara delaktig i sin enhets planering, genomförande och uppföljning. Förvaltningschefen ansvarar för att målen uppnås.

En samordnad kommunkoncern med starka förvaltningar och bolag, där enheterna lyfts fram, skapar en stark, resultat-inriktad organisation.

Övergripande mål och strategier

Visionen om ett gott liv i en livskraftig kommun genomsyrar de två övergripande målen, Effektiv organisation och Hållbar utveckling som Torsås kommun valt att arbeta utifrån. Målet Effektiv organisation visar hur kommunkoncernen förväntas arbeta internt för att genomföra sitt uppdrag medan målet Hållbar utveckling handlar om hur kommunen bedriver arbetet externt för medborgare och kunder.

Effektiv organisation

Effektiv organisation med perspektiven processvärde, medarbetarvärde och ekonomivärde visar inåtriktat hur kommunkoncernen ska genomföra sitt uppdrag.

- **Processvärde:** Hög processkvalitet uppnås genom att systematiskt planera, utföra, följa upp och förbättra verksamheten. Bättre analys behövs som grund för beslut om förändringar och förbättring. Ett modernt arbetssätt utvecklas bland annat genom att använda nya e-tjänster och ny teknik för att både förenkla administrationen och för att utveckla verksamhetsprocesserna.
- **Medarbetarvärde:** Kommunkoncernens verksamhet består i huvudsak av tjänsteproduktion. Här har medarbetarna en nyckelroll då det är de som utför och förmedlar tjänsten i mötet med invånare och kunder. Att samtliga medarbetare vet vilka mål som ska uppnås samt att de med sin kompetens och sina idéer bidrar till att uppfylla Torsås vision för framtiden, är en förutsättning för att verksamheten ska nå resultat och utvecklas i rätt riktning.
- **Ekonomivärde:** En förutsättning för att kunna bedriva en bra verksamhet är en stabil ekonomi där intäkter och kostnader är i balans, inklusive driftkonsekvenser för investeringar och långsiktiga åtaganden. Effektivt resursutnyttjande och en god ekonomistyrning ger en stabil ekonomi. Genom ett tydligt uppdrag och fokus på resultat skapar kommunkoncernen en modern organisation där mötet med kunden och brukaren alltid står i centrum. Bra ledarskap gynnar kreativitet och innovation. Fungerande kommunikation ger tydlighet och samsyn om de mål som organisationen ska nå. Tillgängliga resurser används effektivt. Stora delar av det kommunala uppdraget styrs av lagar och regler. En effektiv inre organisation avgör hur långt man kan nå med tillgängliga resurser och hur arbetet utförs inom processerna. En väl fungerande kommunikation är en förutsättning för demokrati, bra och tillgänglig service och en effektiv styrning. Den effektiva organisationen utgår från och är starkt fokuserad på att skapa resultat och värde för brukare, kunder och invånare.

Lite bättre varje dag

Torsås kommun ansvarar för att erbjuda offentlig service och målsättningen är att ge tjänster av god kvalitet. Att arbeta med våra processer ger oss möjlighet att påverka kostnader, undvika fel, minska tidsinsatser och öka nöjdheten hos våra medborgare och kunder. Det handlar i grunden om att skapa förutsättningar för ständiga förbättringar och utveckling av

vår verksamhet, lite bättre varje dag. Det kräver engagemang och delaktighet från medarbetaren men är också ett sätt att ta tillvara all kunskap och goda idéer som finns i verksamheten.

God omvärldsbevakning – Effektiva processer

Verksamheten är till för våra medborgare och kunder och det är strategiskt viktigt att de är nöjda. Vi vet för det mesta vad/vilka tjänster vi ska erbjuda eller tillhandahålla, genom till exempel lagstiftning och andra styrande dokument, men medvetenheten om hur det ska göras är inte alltid lika tydlig. Ur ett resursperspektiv är det minst lika viktigt att titta på produktionsprocessen som på slutprodukten. Genom att kartlägga och beskriva processer framträder en bild av ”hur” saker görs och vilka förbättringar som är möjliga och i vilka delar som behov av samverkan med andra finns.

Kontinuerligt förbättringsarbete

Med hjälp av medborgar- och brukarundersökningar skapar vi former för att ta tillvara på kundens och brukarens synpunkter för att förbättra och utveckla kommunens verksamheter. En förutsättning för en framgångsrik organisation är att varje medarbetare känner sig ha förtroende, kunskap att utföra och utveckla sina arbetsuppgifter. Var och en måste därför se sin roll i helheten och ha kännedom om organisationens processer och mål samt kunskap om de resultat som ska uppnås.

Synpunkter via medborgardialoger

Genom att engagera kommuninvånarna i medborgardialoger ges möjlighet att vara med och påverka i skilda frågor. Medborgardialogen är ett viktigt instrument som kan utvecklas mer i den framtida processen. E-panel har startats upp under 2021 och kommer fortsätta utvecklas.

Medarbetare

Kompetensförsörjning är en central fråga för såväl kommuner och regioner som näringslivet. För att kunna upprätthålla välfärden är det avgörande att kommuner och regioner klarar att bemanna verksamheter med kompetenta medarbetare och att använda medarbetares kompetens på rätt sätt. Glappet mellan personer i arbetsför ålder och personer i behov av skola, förskola och äldreomsorg är historiskt högt och innebär stor konkurrens om rätt kompetens.

Individens syn på traditionellt förvärvsarbete förändras. Fler söker levnadsmöjligheter där lönearbete kombineras med andra intressen. Mycket talar för att hybridarbete – en kombination av distans- och kontorsarbete, blir en ny norm för många yrkeskategorier. Samtidigt blir behovet av personalgrupper

allt större inom yrken som kräver fysisk närhet och stöd - icke minst inom äldreomsorgen.

Torsås kommun vill vara en attraktiv och modern arbetsgivare som ger möjligheter till medarbetare att trivas och må bra, där alla vill medverka i det kommunala uppdraget – att ge service till våra kommuninvånare. Detta är viktiga delar i kommunens ledar- och medarbetarpolicy. Torsås kommun ska helt enkelt vara den bästa arbetsplatsen att jobba på! Därför vill vi erbjuda våra medarbetare den bästa arbetsmiljön, ett närvarande chefs- och ledarskap och ett pågående lärande i vardagen. På så vis kan vi alla göra jobbet lite bättre varje dag.

Viktiga förutsättningar för att kunna utföra det kommunala uppdraget på bästa vis är att det finns tydliga roller och mål för det som ska göras. Likaså behövs rätt kompetens för uppdragen, både idag – men också utifrån våra kommuninvånarnas framtida behov.

För att långsiktigt lyckas vara en attraktiv och modern arbetsgivare behöver vi tänka i termer av att hålla hela arbetslivet. Att hålla hela arbetslivet innebär att vi på allvar behöver fundera över vad heltidsmättet ska vara framöver. Flera faktorer pekar på nödvändigheten av en översyn av heltidsmättet – ökad stress och psykisk ohälsa hos medarbetare, förlängd pensionsålder samt en framtid där heltidsarbete är det kommuner kommer att erbjuda sina medarbetare. Med den kunskapen kan ett lägre heltidsmätt synas vara nödvändigt för att vi ska hålla hela arbetslivet.

Avgörande för kommunens överlevnad och utveckling är att vi kan attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Digitaliseringen har möjliggjort för hem- och distansarbete för vissa delar av den yrkesverksamma befolkningen. Coronapandemin har påskyndat den utvecklingen då delar av befolkningen tvingats arbeta hemma under en lång tid och därmed gjort en snabb förflyttning i attityd och vana vid digitala möten och arbetsformer. Pandemin har varit, och är fortfarande, en utmaning som ställer nya krav på oss som arbetsgivare – icke minst avseende möjligheten till flexibla arbetsformer. Framtidens medarbetare har sannolikt andra krav på arbetsgivaren och på ledarskapet än dagens. Samhällsutvecklingen talar för en förskjutning mot mer individuella lösningar - tillgången till utvecklade tekniska arbetshjälpmedel är något som kommer att ses som en självklarhet och som en del i möjligheter till flexibla arbetsformer. Det finns många utmaningar i arbetet med att vara och förbli en attraktiv och modern arbetsgivare.

”Medarbetare kommer att kräva större flexibilitet och organisationerna kommer att behöva det”

Ashley Whillans, professor vid Harvard Business School

Ekonomi

Ekonomi handlar om att fördela och prioritera bland tillgängliga och ofta begränsade resurser för att tillgodose önskemål och behov. I den kommunala sektorn består de ekonomiska resurserna av skatteintäkter, statsbidrag, avgifter och bidrag, som tillsammans ger en gemensam summa pengar att fördela. Under de senaste 4 åren har det tillkommit flera statsbidrag, både riktade och generella, för att hantera pandemins effekter men även andra riktade satsningar. För att de gemensamma ekonomiska resurserna ska öka är det viktigt att Torsås växer. En positiv befolkningsutveckling är avgörande för fortsatt utveckling. Det i sig kräver en aktiv politik för fler bostäder och näringslivsutveckling. Det är utifrån de gemensamma ekonomiska resurserna som verksamhet ska skapas i syfte att tillgodose behov, och om möjligt önskemål, i enlighet med det kommunala ansvaret. En av kommunens grundläggande uppdrag är att tillhandahålla service och välfärdstjänster samt att utveckla den geografiska orten. En mycket stor del av kommunernas verksamhet bedrivs på uppdrag av staten och regleras i lag (kommunallagen, skollagen, socialtjänstlagen med flera), men svenska kommuner har en hög grad av självstyre. Det innebär att invånarna i Torsås kommun genom kommunfullmäktige avgör vad som ska prioriteras och uppnås.

En allt större utmaning för kommunen och näringslivet är den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det möts genom en höjd utbildningsnivå och att vara en attraktiv boendeort och arbetsgivare. En växande befolkning kräver också mer resurser till välfärden, samtidigt som kravet på effektivisering och smartare arbetssätt kvarstår. Målet för den kommunala verksamheten är alltså inte att skapa vinst, utan att hushålla med våra ekonomiska resurser enligt det som kallas ”god ekonomisk hushållning”. Det innebär att vi utnyttjar våra resurser effektivt och ändamålsenligt, i syfte att leverera en god verksamhet som uppfyller målen. Det innebär också att kommunen ska kunna redovisa ett visst överskott som därmed tryggar ekonomin och skapar hållbarhet för framtiden. För Torsås kommun finns i dokumentet God ekonomisk hushållning ett mål om att överskottet ska vara 2% av skatter och bidrag.

Behovet av framtida investeringar och reinvesteringar

Torsås kommun har passerat en period av höga investeringar i den skattefinansierade verksamheten. Det har i budgeten för år 2022 tagits beslut om att sänka målet på självfinansiering till 50 % över en femårsperiod, exklusive fiberutbyggnaden på landsbygden som är en investering över åren 2021 till 2023.

Kommunen har under 2019 och 2021 haft en nettoinvesteringssnivå på 35 miljoner per år. I budget 2022 och plan 2023 är investeringarna exklusive fiberutbyggnaden på landsbygden på en nivå om 25 - 30 miljoner för att efterföljande år sjunka ner på en nivå som är 15 miljoner i plan 2024. Det möjliggör en återgång till det finansiella målet om 100 % självfinansiering när de investeringstunga åren i det rullande femårsvärdet passerats. Utrymmet för att nå en självfinansieringsgrad om 100 % är att investeringarna inte är högre än summan av årets resultat plus årets avskrivningar, vilket för år 2022 motsvarar 28 miljoner. Det kan för enskilda år vara högre eller lägre för att ge ett värde över en femårsperiod om motsvarande 100 %. Det finns både demografiska utmaningar och behov av reinvesteringar de kommande åren som kommer kräva ytterligare investeringar.

Ekonomi- och verksamhetsuppföljning

En fungerande ekonomistyrning förutsätter att det finns en utvecklad ekonomi- och verksamhetsuppföljning. Ekonomistyrningens främsta uppgift är att signalera avvikelser så att organisationen så snabbt som möjligt ska kunna göra förändringar i verksamheten.

Respektive nämnd ansvarar för uppföljning av verksamhet och ekonomi inom sitt verksamhetsområde. Uppföljning ska ske på nivåer som tilldelats ett verksamhets- och ekonomiskt ansvar. Varje förvaltning ansvarar för kontinuerlig avrapportering till nämnden vid fastställda tidpunkter. Rapporteringen till nämnden utgör i sammanfattad form även underlag för avrapportering till central nivå.

Uppföljning ska ske i form av:

- Delårsrapporten per den siste augusti och årsredovisningen per den siste december till kommunfullmäktige.
- Budgetuppföljning per den siste april till kommunstyrelsen.
- Ekonomi- och personrapport per den siste februari, juni och oktober till kommunstyrelsen.
- Målen och uppdragen följs upp i budgetuppföljning per den siste april, i delårsrapporten och i årsredovisningen.
- Nämndernas presidie bjuds in att informera om sin nämnd i april och september

Kommunen som koncern

Torsås kommun har inte någon formell kommunkoncern, men vårt arbete och förhållningssätt är sådant. Kommunen har några helägda bolag samt samarbete i kommunförbund. De bolagen med sin ägarandel angiven är:

- Torsås Bostads AB (TBAB) 100 procent
- Torsnet AB 100 procent
- Räddningstjänstförbundet Emmaboda-Torsås (RFET) 43 procent (under avveckling)
- Räddningstjänst Sydost (RTSO) (nytt förbund från år 2023)
- Kretslopp Sydost 7 procent
- Kalmarsunds gymnasieförbund 6,9 procent

För styrning av bolagen finns också kommunfullmäktiges ägardirektiv som gäller de helägda kommunala bolagen. Ägardirektiven är under innevarande mandatperiod reviderade. I syfte att uppnå största möjliga kommunnytta ska bolagen vara en aktiv part i utvecklingen av kommunen. Under 2022 fattade kommunfullmäktige beslut om att Räddningstjänstförbundet ska ingå i ett större förbund som omfattar nio av länets 12 kommuner från och med 2023.

Jämförelsekommuner

Sveriges kommuner och regioner, SKR, sammanställer varje år en kvalitetsundersökning som heter ”Kommunens Kvalitet i Korhet”, förkortat KKIK. Via SKR's hemsida kan man genom öppna jämförelser dels hitta information om Torsås kommun likväl olika värde om alla övriga kommuner och ställa värdena mot varandra. Där finns även en sammanställning av utfallet för Torsås kommuns värde för Agenda 2030.

Torsås kommun är en kommun som har en liknande befolkningsstorlek och befolkningssammansättning som Munkedal, Malung-Sälen, Vansbro, Ödeshög samt Ockelbo vilket innebär att de står inför liknande utmaningar. Det är därför intressant att jämföra Torsås med dessa kommuner för att komplettera bilden av vilken kvalitet och vilka resultat som verksamheterna levererar.

Vad kan ses av de valda jämförelsekommuner så är de inte valda efter någon geografisk närhetsprincip utan helt och hållet utifrån i vilken omfattning de liknar Torsås kommun i sammansättning, storlek och eget bedrivna verksamheter. Alla faller in i gruppen kommuner i spannet mellan 5000–12000 invånare. Rådet för kommunal analys (RKA) har hjälpt Torsås att ta fram ett antal (13 st.) rekommenderat jämförbara kommuner. Utifrån dessa rekommendationer har Torsås valt ovan 5 kommuner som i sammanhanget har flest träffar mot gjorda kriterieval dvs i största omfattning står inför samma utmaningar.

Hållbar utveckling

Hållbar utveckling visar utåtriktat vad kommunkoncernen ska åstadkomma för medborgare och kunder. Hållbar utveckling handlar om att bedriva utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Det är i de övergripande verksamhetsprocesserna som sociala, miljömässiga och samhällsekonomiska värden skapas för invånarna.

Kommunens arbete med hållbar utveckling utgår från Agenda 2030. Agendan har 17 mål och 169 underliggande delmål som ska vara genomförda till år 2030. Agendan tillsammans med de nationella miljömålen och de folkhälsopolitiska målen visar vägen till en hållbar utveckling.

Hållbar utveckling består av tre dimensioner:

Sociala dimensionen: att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där grundläggande mänskliga behov uppfylls. I Torsås handlar det bland annat om social omsorg, utbildning och trygghet, jämställdhet, mångfald, icke-diskriminering, jämlika villkor, den enskildes personliga och kulturella välfärd och en god folkhälsa.

Miljömässiga dimensionen: att bevara vattnens, jordens och ekosystemens produktionsförmåga och inte äventyra naturen eller människans hälsa. I Torsås handlar det bland annat om rent vatten, ren luft, mark utan föroreningar och minskad klimatpåverkan.

Samhällsekonomiska dimensionen: att hushålla med mänskliga och materiella resurser på lång sikt. I Torsås handlar det bland annat om invånarnas ekonomiska välfärd, kommunikationer, möjligheten att driva företag och handel, tillgänglig kompetens för arbetsgivare och möjlighet att få arbete för den enskilde

Tillgång till omsorg, vård och stöd

Omsorg, vård och stöd är viktiga delar för att säkerställa invånarnas möjligheter till ett gott liv. Våra verksamheter ska skapa förutsättningar för självständighet, livskvalité och jämlik hälsa. Genom att utveckla ett personcentrerat arbetssätt, som utgår från invånarens individuella förutsättningar och behov, ökar vi såväl kvalitet som effektivitet i våra verksamheter. Arbetssättet innefattar ett etiskt förhållningssätt som bygger på relationer, gott bemötande, samordning och där delaktighet, utveckling, trygghet och tydlighet är ledord.

Ny teknik, e-tjänster och digital kompetens kan öka tillgänglighet, trygghet och delaktighet, samtidigt som resurser kan användas mer effektivt. Samtidigt är vi måna om en balans mellan teknik och personliga relationer och utbyten.

God omsorg, vård och stöd förutsätter att verksamheten arbetar förebyggande, i samverkan med andra, för att främja social och medicinsk hälsa, delaktighet i samhället och meningsfull sysselsättning. Tillsammans med våra invånare och vårt lokala näringsliv har vi ett gemensamt samhällsansvar gentemot vår byggd.

Tillgång till livslångt lärande

Den grundläggande utbildningen har som övergripande uppgift att vara en bottenplatta för det livslånga lärandet. Förskola och skola i Torsås ska vara likvärdig, hålla hög kvalitet och i förlängningen ge alla barn behörighet att söka till gymnasiet. Våra verksamheter styrs genom delaktighet, utveckling, tydlighet och trygghet. För att förstå sammanhang och ge möjlighet till inflytande och därmed motivation för lärande och samhällsengagemang behövs delaktighet. Utveckling av det pedagogiska uppdraget ska vila på vetenskaplig grund och kollegialt lärande och nå in i alla lärandemiljöer så att det skapar lust att lära,

nyfikenhet, tillit till den egna förmågan samt tillgång till sin kreativitet. Tydlighet med vårt kunskapsuppdrag synliggör ömsesidiga förväntningar och kunskapsmål samtidigt som barn, elever och vårdnadshavare får fortlöpande och framåtsyftande information som ger förståelse och ansvarstagande för lärandet. Tryggheten är grundläggande för all utveckling och alla barn har rätt till studiero och ett öppet bemötande som vilar på respekt och tillit.

God folkhälsa hos alla

Folkhälsa kan ses som ett uttryck för hela befolkningens hälsotillstånd. En god folkhälsa bör vara ett samhälleligt mål i sig men kan även vara ett medel för att uppnå andra samhällsmål.

För att definiera folkhälsa tas inte bara hänsyn till nivå utan även fördelning av hälsa. En god folkhälsa handlar därmed inte bara om att hälsan bör vara så bra som möjligt utan den bör dessutom vara så jämnt fördelad som det bara går. Skillnaden mellan olika grupper i samhället bör vara så liten som möjligt. Det övergripande nationella folkhälsomålet handlar precis om detta att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. För att skapa jämlikhet i hälsa behöver olika insatser genomföras på olika nivåer och för olika målgrupper.

För att stärka folkhälsan i Torsås och skapa ett socialt hållbart samhälle arbetar vi brett, aktivt och långsiktigt i nära samverkan mellan olika aktörer i och utanför kommunen. Det folkhälsoarbete som bedrivs är tvärprofessionellt och berör alla delar av den kommunala förvaltningen och de bolag som ingår i kommunkoncernen. Viktiga samverkanspartner är Regionen främst representerad via hälsocentral och familjecentral. Räddningstjänstförbundet Emmaboda- Torsås och Polismyndigheten. Det lokala näringslivet och föreningslivet.

Sist men inte minst förutsätter ett välfungerande folkhälsoarbete en kontinuerlig dialog med ändamålet för insatsen det vill säga medborgare, medarbetare och företagare i kommunen.

Meningsfull och aktiv fritid

Torsås är och ska vara en kommun som stödjer och satsar på kultur och fritid. En meningsfull och aktiv fritid bidrar till gemenskap, ger livsmening och ökat välbefinnande, och gynnar därmed folkhälsan.

Kommunen ska fortsätta värna alla de kultur- och fritidsaktiviteter som året om utnyttjas och uppskattas av kommuninvånare och besökare. Kommunen ska aktivt stödja det rika föreningsliv som finns inom idrotten, kulturen och för hembygden, ge förutsättningar och verka för samarbeten och samarrangemang med och mellan dessa.

Bibliotekets centrala plats i kommunen är viktig. Som lokal är det en neutral mötesplats tillika demokratisk arena, och som verksamhet horisontvidgande – vad gäller information, bildning och förströelse.

Kulturskolan är en viktig resurs för barn och ungdomar och ska ges stöd för att fortsätta sin på platsen unika verksamhet.

I hela kommunen finns många platser och miljöer med höga natur- och kulturvärden och flera vandringsleder, alla med sin egen karaktär, att bevara och tillgängliggöra. I Torsås finns fritidsområdet Sahara, hembygdsparken och Ödet; alla tre är platser som spelar stor roll för kultur och fritid. Även Olssonska gården med både byggnader och trädgård fungerar som en uppskattad arena och mötesplats. Kulturmagasinet i Bergkvara både möjliggör och synliggör konsten – ett rum för skapande och intryck.

Säkerhet i en ny tid

Torsås kommun ska vara en trygg plats för medborgare, företag och civilsamhälle, oavsett hur hoten mot samhället ser ut. Tidigare har hot främst bestått av elavbrott, oväder och pandemier. Under senare år har den säkerhetspolitiska situationen i vårt närområde, och i Europa som helhet, förändrats betydligt. I och med händelserna i östra Ukraina under januari-februari 2022 har utvecklingen eskalerat och är nu mer labil än på många år. I januari 2022 utsattes en annan svensk mindre kommun även för en IT-attack som försatte kommunen i akutläge. I framtiden måste Torsås kommun vara förberedd på att sådant kan hända även här. För att säkerställa beredskap inför eventuella attacker kommer ett aktivt arbete att bedrivas för att skapa en motståndskraftig och robust kommun.

Torsås kommun ska arbeta med bland andra Länsstyrelsen och MSB för att öka samhällets robusthet och beredskap på lokal nivå. Grunden för arbetet med civilt försvar i kommunerna är arbetet med krisberedskap.

Ett starkt miljö- och klimatarbete

Torsås kommun har sedan mer än 20 år tillbaka bedrivit ett framgångsrikt och välförankrat arbete inom miljö- och vattenfrågor.

Mark- och vattenområden i kommunen är resurser för nuvarande och kommande generationers möjligheter till ett gott liv. Kommunen ska skydda värdefulla mark- och vattenområden samt säkra möjligheterna för kommande verksamheter och byggandet av lokaler och bostäder på lämpliga och attraktiva platser. Torsås kommun ska vara ett hållbart samhälle där kommunen i alla processer och beslut beaktar aspekterna förnybart, cirkulärt, energieffektivt, klimatanpassat samt att det gynnar den biologiska mångfalden.

Torsås kommun ska vara ett föredöme och uppmuntra andra aktörer att agera enligt samma principer som kommunen själv eftersträvar inom hållbarhet. Kommunen behöver agera god informatör och sprida kunskap om hur verksamheter, företag och civilsamhället kan arbeta för att upp nå en ekologisk hållbar framtid.

Tryggad bostadsförsörjning för alla

En god bostadsförsörjning innebär mer än att bygga nya bostäder. Det handlar om att kommunens invånare får tillgång till en bostad som tillgodoser deras behov. Alla som vill bo i Torsås kommun ska ges möjlighet till det. Det ska finnas boendemiljöer och bostäder som är attraktiva för olika målgrupper och som möjliggör trygghet och ett enkelt vardagsliv. Boendet inkluderar även miljöerna runt omkring. Bostäder bör därför planeras utifrån ett helhetsperspektiv där tillgång till service, natur- och rekreationsområden samt gång- och cykelvänlighet är aspekter som måste vägas in. Samtidigt är det eftersträvarvärt att i ett givet område uppnå en blandning av upplåtelseformer, bostadstyper och bostadsstorlekar.

För att locka fler att bosätta sig i Torsås kommun behövs nya bostäder i attraktiva miljöer. Kommunen behöver ha en god planberedskap för att kunna erbjuda privata aktörer att bygga flerbostadshus och för att kunna erbjuda småhustomter i attraktiva lägen. Torsås ska uppfattas som en kommun som möjliggör utveckling. Nyproduktion av attraktiva bostäder är avgörande för att skapa flyttkedjor och generationsväxlingar som är gynnsamma för hela kommunens bostadsförsörjning. Andelen äldre kommuninvånare ökar och det behövs även fler bostäder som är bättre anpassade för äldres behov.

Ett levande näringsliv

För att skapa förutsättningarna för etablerade och nya företag att kunna bedriva och utveckla sina verksamheter på ett gynnsamt vis vill Torsås Kommun arbeta aktivt med relationerna mellan näringsidkare och tjänstepersoner. Av lika vikt är att skapa nätverk mellan företagare genom att kommunen främjar arenor där kreativa och innovativa företag möter mer traditionella näringar. Att som myndighetsutövare bidra till ökad förståelse och proaktivitet kan, med de rätta verktygen, skapa förutsättningar till tillväxt och sysselsättning.

Ett aktivt arbete ska också bedrivas med att möjliggöra för företag att stärka tillväxten i kommunen. I det arbetet krävs framförhållning när det gäller att ha tillgång till industrimark för exploatering, samt möjligheter att kunna anvisa befintliga affärs-, kontors- och industrilokaler. Den främsta nyckeln till framgång ligger dock i att stötta företag i deras entreprenörskap genom affärsrådgivning, marknadsföringsstrategier och kompetensutveckling i allmänhet.

Ett tydligt utpekad behov från företagen i kommunen är tillgång till rätt kompetens och arbetskraft med relevant utbildning. Här är det viktigt att kommunen är aktiv i matchningen mellan skola och näringsliv. Likaså behöver skolelever som är på väg ut på arbetsmarknaden få en stor medvetenhet kring vad det lokala näringslivet har behov av och kan erbjuda i form av framtida arbetstillfällen.

Tillverkningsindustrin och de gröna näringarna dominerar i kommunen, men det finns också stor utvecklingspotential inom andra områden. Av de dryga 1000 företagen i kommunen är majoriteten enskilda firmor med enmans- eller fåmansbolag. Dessa behöver stöd med sina rörelser så att de kan utvecklas och bli konkurrenskraftiga mot omvärlden, både lokalt regionalt och nationellt, även internationellt finns stora möjligheter.

Besöksnäringen i kommunen kan även den utvecklas, tex bygga upp aktivitetsturismen från hav till skog. Detta skulle bidra till en fortsatt levande landsbygd, fler arbetstillfällen och bättre närservice.

En hållbar infrastruktur

Kommunen ska i enlighet med regeringens övergripande mål för transportpolitiken ha en väl utbyggd, säker och hållbar infrastruktur och trafikering som med minsta möjliga belastning på miljön, folkhälsa och människors sociala liv, ger obegränsad tillgänglighet och rörlighet för alla människor, varor och tjänster. Vägarna i kommunen ska ha god standard, vara trafiksäkra och kommuninvånarna ska ha tillgång till kollektivtrafik i någon form. Gång- och cykelvägar mellan orterna skall ge en hållbar och säker transport för kommuninvånare och besökare i kommunen. Det ska finnas kollektivtrafik med hög turtäthet till Kalmar och Karlskrona.

Bra informationsteknik är en förutsättning för tillväxt och utveckling i hela kommunen. Tillgång till modern informationsteknik (IT) med bästa möjliga standard ökar tillgängligheten och närheten till omvärlden för alla, både medborgare och näringsliv. Ett väl utbyggt fibernät skapar förutsättningar för snabbt, robust bredband som en viktig del av kommunens långsiktiga strävan i att utveckla Torsås kommun till en attraktiv och tillväxtorienterad kommun.

Underliggande dokument

Vägval för framtiden 4, Trender som påverkar det kommunala och regionala uppdraget fram emot 2030, Sveriges kommuner och regioner

Klimat att växa i, Regional utvecklingsstrategi för Kalmar län 2030, Region Kalmar län

Kommunens kvalitet i korthet KKIK, Rådet för främjande av kommunala analyser

Medborgarundersökning, 2021, Torsås kommun, Statistiska centralbyrån

Strategisk plan 2020 - 2023, Aneby kommun

KommunKompassen, Analys av Torsås kommun 2021, Sveriges Kommuner och Regioner

Årsplan och budget 2022, Plan 2023 - 2024

ANDT-erfarenheter i Region Kalmar län Årskurs 9 och gymnasiet år 2 2019, CAN Centraförbundet för alkohol och narkotikaupplysning, Martina Zetterqvist

ANDTS-erfarenheter i Region Kalmar län Årskurs 9 och gymnasiet år 2 2021, CAN Centraförbundet för alkohol och narkotikaupplysning, Viktoria Åström

Kalmar län: Nutid och framtid, Regional analys för Kalmar län med fördjupning om Högsby kommun, Kairos Future

Medarbetarundersökningen, 2021, HQN Navigating

Befolkningsprognos för Torsås kommun 2023 - 2033, Statistiska centralbyrån

Ungas livsvillkor i Kalmar län. Lokal uppföljning av Ungdomspolitiken 2018 i Kalmar län. Kommunförbundet Kalmar län, Enkätfabriken

Näringslivsfakta Torsås kommun 2021, Improvera AB, Växjö, agentur för UC Marknadsinformation AB

Kommunfakta 2022, UC AB

IPCCs rapport -Klimat i förändringar 2022: Effekter, anpassning och sårbarhet

Torsås
kommun

Box 503, 385 25 Torsås
Telefon: 010-35 33 100
E-post: info@torsas.se, hemsida: www.torsas.se

Producerad av Torsås kommun 2024

Vill du veta mer eller beställa fler exemplar av Torsås kommun - Strategisk plan 2024 - 2028,
kontakta kommunledningsförvaltningen, telefon 010-35 33 100, eller hämta den som pdf-fil på Torsås kommuns hemsida www.torsas.se.

